

A muter meg a dzsinnek

Módszertani segédlet
az azonos című kisjátékfilmre épülő
drámamunkához

DVD melléklet itt

A muter meg a dzsinnek

Oktatási csomag

A kisjátékfilm készítői:

Elekes Dóra azonos című kisregényének motívumaiból
a forgatókönyvet írta:

Németh Ervin

Operatőr:

Mike László

Hang:

Szarka László

Vágó és rendező:

Németh Anna

A kisjátékfilm a Soproni Petőfi Színházban készült 2020-ban
az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával.

A módszertani anyagot írta:

Németh Ervin

A csomag tartalma:

- A muter meg a dzsinnek c. kisjátékfilm dévédén
- a foglalkozás módszertani leírása (füzet)
- kétoldalas kartontábla ábrákkal (sokszorosítható)

Tisztelt Felhasználók!

Az oktatási csomag az iskola nevelési munkáját segíti azzal, hogy egyesíti a már jól bevált színházi nevelési előadások gyakorlatát a mozgóképi szövegek könnyebb elérhetőségével, s hozzá felerősíti a drámamunka aktivitását a filmélmény művészi intenzitásával.

A projekt arra a felismerésre épít, hogy a művészi nevelési tartalom (az a művészi anyag, amely a színházi nevelési előadásban színházi produktumként jelenik meg) létrehozható a film felhasználásával is. A mozgókép – mint a drámamunka központi művészi eleme – azzal az előnnyel bír a színházi produktummal szemben, hogy bárhol és bármikor elérhető, s olyan iskolákhoz és gyerekekhez is eljuthat, ahová az élő színházi nevelési előadások nem érnek el.

A másik előnye, hogy a filmes nevelési foglalkozás megvalósításához elegendő egyetlen drámapedagógus (szemben a színházi nevelési előadások népes színész-drámatanári gárdájával), aki képes a rendelkezésére bocsátott pedagógiai-módszertani segédlet alapján a drámamunka vezetésére.

A projekt tehát lehetővé teszi, hogy a művészeti nevelés olyan területtel gazdagodjon, amely egyesíti magában a drámamunka színházhoz hasonló „itt és most” élményszerűségét a mozgóképi élmény művészi erejével és hatásával, ráadásul képes a film eszközein keresztül a mozgóképi szövegértelmező készség fejlesztésére is.

A programcsomag adott, már csak egy, a drámamunka vezetésében járatos szakember, egy drámapedagógus szükségeltetik, hogy a módszertani anyaggal megismerkedve belevágjon a 10–14 éves korosztályú gyerekcsoport vagy osztály számára fontos probléma körülményébe egy izgalmas történeten keresztül.

A muter meg a dzsinnek című program a szülői alkoholizmus problémájára világít rá, s vizsgálja annak lehetőségeit, miképpen van esélyünk gyerekként, társfüggőként kitalálni ebből a zsákutcából. Javasoljuk minden pedagógusnak és olyan szakembernek, akit ez a terület érint, hogy ismerkedjen meg a csomaggal, és hasznosítsa munkája során eredményesen a gyerekek szolgálatában.

Az Alkotók

„Elrabolták a dzsinnek a mutert. Ott laknak az ágya alatt, a palackban, és mindig hallani lehet, amikor kijönnek, olyan érdekes, cirpelő hangjuk van, mint amikor ereszt a vizes gumimatrac. Amikor a dzsinnek elrabolják a mutert, mindenféle vicces dolgokat csináltatnak vele...”

A film kiskamasz hőse igyekszik a maga nyelvén megérteni és magyarázni azt a világot, amelyben anyját – vagyis inkább csak mutert – fogva tartják az alkohol dzsinneji. Vajon ki lehet-e szabadítani őt?

A foglalkozás leírása

Bevezető

A FOGLALKOZÁSVEZETŐ NARRÁCIÓJA ÉS KÉRDÉSEI:

bevezető játék a csoportban esetleg meglévő kommunikációs gát oldására

Foglalkozásvezető: Közös játékunk a dzsinnekről fog szólni, de hogy mifélekről, azt egyelőre még a titok sűrű homálya fedi. A dzsinnekről viszont már mindenki hallott...

- Miféle lények, mire valók?
- Képzelve el mindenki a saját dzsinnjét: ha neki szolgálna, vajon mi lenne az a kívánság, amit mindenképpen szeretne vele teljesíteni!

A foglalkozásvezető kezdeményezésére rövid gondolkodási idő után azok, akik szeretnének megnyilatkozni, elmesélik a többieknek, mit bíznának a dzsinnjükre.

NARRÁCIÓ ÉS KÉRDÉSEK:

a közösen vizsgált történet felvezetése

Foglalkozásvezető: A következő történetben, amelyet egy filmen nézünk meg, szintén szerepelnek a dzsinnek, de mégis másmilyenek, mint ahogy az előbb elképzeltétek őket. A történet címe: *A muter meg a dzsinnek.*

- Van valami szokatlan ebben a címben?
- Mi a szokatlan a muter szó használatában?
- Mivel lehetne helyettesíteni? (*anya, anyu, anyuka, anyuci, mami, édesanya stb.*)
- Ha a helyettesítő szó állna ebben a címben, akkor milyen történetet várnátok?
- Milyen lenne annak a történetnek a hangulata?
- Az nem szokatlan, hogy ebben a történetben egy felnőtt embernek vannak dzsinnjei? Ha igen, mi a szokatlan ebben? Ha nem, miért nem találod szokatlannak?

A KISJÁTÉKFIM KÖZÖS MEGTEKINTÉSE (37 perc)

Feldolgozó rész

A film megtekintését követően a foglalkozásvezetőnek célszerű abból a bizonytalanságból elindítani a következő munkaszakaszt, amelyet a film megteremt. Ilyen kiindulópontok lehetnek:

- Milyen összefüggést találtak most a filmcím és a látott történet között?
Melyek a muter dzsinnjei? Hogyan rendszerezi őket a fiú? Miért nevezi el dzsinneknek őket?
- Hogy kerül a sárkánykép az asztalra? Miért?

KISCSOPORTOS MEGBESZÉLÉS

A résztvevőket arra kérjük, alkossanak 5 azonos létszámú kiscsoportot, s mindegyik csoport kap egy-egy feladatlapot, amelyen a filmből vett kép és a hozzá kapcsolt kérdések találhatóak. A rendelkezésükre álló idő alatt vitassák meg a kérdések segítségével a témájukat, majd összegezzék a többiek számára álláspontjukat!

Dragonics

Milyen esetekben jelenik meg Dragonics a történetben?

Miért van szükség a megjelenésére?

Hol és hogyan létezik?

Milyen szerepet játszik Andris életében?

Milyen összefüggést láttok a film nyitójelenete (Andris érkezése kezében a képpel) és Dragonics megjelenése között?

Van-e szerintetek kapcsolat az Andris fejében létező Dragonics és a muter dzsinnjeiről alkotott elképzelés között?

Az összefoglalás lehetséges tartalma:

Dragonics mindig akkor lép be a történetbe, amikor Andris nehéz helyzetbe kerül és segítségre van szüksége. Dragonics Andris képzeletében létezik, a fantáziája által megteremtett lény, aki helyettesíti a barátokat, játszótársakat: ő a csodás segítőtárs, a magány elleni orvosság. Valószínűleg már korábban megképződik Andris fejében, mintha erről árulkodna a nyitójelenet is, amikor a muter asztalára teszi a képet, amit talán ő rajzolt – mintha nemcsak neki, hanem anyának is segítségére lehetne. Dragonics és a muter dzsinnjei is Andris képzeletének szüleményei: a mesei teremtmények feladata a világ értelmezhetővé tétele.

A fater

Véleményetek szerint mikor és miért kezdődik apa és anya veszekedése, amely a kocsiban zajlik?

Mi az oka apa elköltözésének? Hogyan ítélték meg a döntését, amellyel az anyával kapcsolatos problémáját kezeli?

Mi állhat annak háttérében, hogy egyre gyakrabban hagyja a nagyapánál Andrist?

Milyen összefüggést láttok apa eltűnése és Dragonics megjelenése között?

Az összefoglalás lehetséges tartalma:

A veszekedés már a betetőzése a talán évekkal korábban kezdődő konfliktusnak, amely anya alkoholfüggősége miatt alakul ki a szülők között. Ezt bizonyítják a kocsiban felidézett nyaralási emlékek, amelyek visszautalnak arra, hogy a reggeli ivások nem a nyaralóban kezdődtek: „Minden reggel ez van.” Apa nem lát esélyt anya kilábalására, s maga sem látja, milyen eszközökkel tudna ő segíteni ebben. Kilép a közös szituációból, magára hagyja anyát. A válás utáni látogatások is elmaradnak, egyre gyakrabban hagyja a nagyapánál Andrist – úgy tűnik, mintha egy új kapcsolat kialakulása zajlana a háttérben. Amikor Dragonics a képen megrajzolva is megjelenik a nyitójelenetben, akkor már régóta él Andris fejében: a visszaidézett történet alapján – a nagy bumm!-tól az osztálybeli elpattanásáig apa még jelen van Andris életében, majd egyre inkább kiszorul onnan. Ahogy apa emléke halványul, úgy erősödik fel Dragonics szerepe Andris életében. A biztonságot jelentő apa szerepét is átveszi.

A muter

Mi a véleményetek anya viselkedéséről a kocsi- és a másikkal való kapcsolatban?

Kinek szólnak anya monológjai, amelyek a filmben egymás után hallunk, miközben Andris Janiékkal keresi őt az éjszakában? Mivel igazoljátok a meglátásokat?

Hogyan változik anya körül a baráti társaság az idő múlásával?

Miért hivatkozik anya a munkahelyi beosztására a napközi tanárnővel közös jelenetükben?

Idézzétek vissza a napközi utáni hazakocsikázás jelenetét! Az autóból kiszállva miért változik meg Andris viselkedése?

Az összefoglalás lehetséges tartalma:

Anya igyekszik elterelni a beszélgetést a valódi problémáról, vagyis saját alkoholbetegségéről, s arról, hogy apának elege van abból, hogy anya nem ismeri be magának sem ezt a problémáját, s így képtelen megoldást keresni rá. Az autóval kialakuló kapcsolatban anya talán olyan lehetőséget lát, amelyben a másik nem tud anya problémájáról, s így anya el tudja vele fogadtatni magát. Tulajdonképpen egy új kapcsolat lehetőségét reméli titkon ettől a véletlen találkozástól.

Anya monológjai valószínűleg a vele együtt szórakozó társakhoz szólnak. Ezt igazolja, hogy mindvégig kifelé beszél a képből, a nézőnek szólnak a monológok, mintha a néző lenne a vele együtt iszogató asztaltárs; s ennek igazolása az utolsó jelenet is, amelyben egy ismeretlen alak hazakíséri.

Anya elveszti korábbi kapcsolatait, egyre lejjebb süllyed, s valószínűleg az újbaráti körnek való megfelelési vágy is eluralkodik rajta, hiszen ott látszólag befogadják, s nem kényszerítik arra, hogy önmagával szembenézzen. Ugyanakkor anya még most is régi énye igazolására használja fel a munkakörét, vezető beosztását.

Andris azért néz körül, nehogy valaki meglássa anyját ebben az állapotban, s neki magyarázkodnia, szégyenkeznie kelljen miatta.

Az osztálytársak

Mit történik az osztályban a matekóra előtt?

Miről árulkodik az a levél, amelyet Andris padján hagynak?

Miért hibáztatják Andrist?

Hogyan ítéletek meg az osztálytársak csínyét?

Véleményetek szerint milyen ennek az osztálynak a közösségi szelleme?

Az összefoglalás lehetséges tartalma:

Andrist az osztálytársai egy általán nem kívánt „játékba” vonják be – bűjőcska az osztályban, amelyben Andris a hunyó –, majd megverik. A levél tartalma arról árulkodik, hogy Andrist nem fogadja el az osztály, s ennek elsődleges oka anyja alkoholizmusa, s az a magatartás, amelyet akár ők is tapasztalhattak részéről, ha alkoholos állapotban érkezett Andrisért az iskolába, vagy láthatták valahol, ill. a szüleitől meghallott beszélgetések alapján kialakulhatott Andris anyjáról egy előítéletes, felületes kép. Az osztálytársak hibáznak abban, hogy rávetítik anyjának állapotát Andrisra, s nem ismerik fel, hogy azért nem Andris tartozik felelőséggel, még csak szégyent sem kellene éreznie emiatt. Az osztály tagjaiból valószínűleg hiányzik az együttérzés és a beleérzés képessége, vagy legalábbis nem használják jól ezt a készséget.

A buszozás

Kivel játssza a buszos játékot Andris?

Valóságos vagy képzeletbeli játék a buszozás? Mi bizonyíthatja az egyik vagy a másik álláspontot?

Miért játssza ezt a játékot Andris?

Véleményetek szerint ártatlan játék-e a buszozás?

Miben különbözik a buszozás utolsó játéka, a 35 éves asszonnyal történtek az előző játékoktól?

Az összefoglalás lehetséges tartalma:

Mivel a buszos játék során Andris végig Dragoniccsal van (őt is hívja, amikor a muter elalszik, s nagy örömmel kijelenti, hogy mehetnek buszozni), s mivel Dragonics Andris által megteremtett képzeletbeli barát, így Andris ezt a játékot nyilván egyedül szokta játszani. Egy bizonyos pontig ez a játék akár valóságosnak is tűnhet: Andris tényleg elmehet buszozni (akár képzeletbeli barátjával együtt), s játszhatja a „zavarba hozós” játékot (kisfiú, lány, kosaras fiú), ám a 35 éves asszonnal zajló játék már egyértelműen képzeletbeli: valószínűtlen, hogy bemenne egy idegen lakásba, még valószínűtlenebb a közös vacsorakészítés, s szinte lehetetlen, hogy ott maradjon éjszakára tévézni. Ez az utolsó játék már minden bizonnyal képzeletbeli, vágyteljesítő játék.

Az egyes kiscsoportok beszámolóit alatt/után a foglalkozásvezető kérdésekkel segítheti a felvázolt lehetséges tartalmak napvilágra kerülését.

FOGLALKOZÁSVEZETŐI NARRÁCIÓ ÉS KÉRDÉSEK

Ezután a következő narrációval átvezetheti a közös gondolkodást abba feltárási szakaszba, amelyben Andris vágyképeiről lesz szó. Előkészít egy táblányi papírt, amelynek két előre felírt oszlopa segítségével (Andrisék lakása / A 35 éves asszony lakása) a diákokkal közösen összegyűjtik a legfontosabb jellemzőket.

Foglalkozásvezető: Megismerve Andris különös játékát szedjük össze közösen azokat a fontos fogalmakat, amelyek Andrisék valós lakását, illetve az elképzelt 35 éves asszony lakhelyét jellemzik.

KÖZÖS MEGBESZÉLÉS, GYŰJTÉS – SZEREP A FALON

Andrisék lakása	A 35 éves asszony lakása
anya (kb. 35 éves), Andris 10 éves	asszony (35 éves), van gyereke, 10 éves (Andris elképzélése)
nincs kész étel anya elfelejt bevásárolni Andris maga gondoskodik az ételről	készül a lecsó az asszony bevásárol közösen készítik el

anya nem szereti,
ha tévzés közben zavarják
anya idegesen reagál,
mikor be akarja takarni
magányosság
elhanyagolás
ridegség
az otthon melegének hiánya
bizonytalanság

közösen tévéznek,
mindenki kedvére néznek filmet
„betakargatom,
hogymeg ne fázzon”
közösség
gondoskodás
otthonosság
a fészkek melege
biztonság

MEGBESZÉLÉS

Foglalkozásvezető:

- Ki tartozik felelősséggel, s kiért?
- Miért fordul meg a gondoskodó – gondozott szerepköre?
- Mi teremti meg Andris számára a biztonságot?
- Véleményetek szerint meddig lehet ezt a biztonságot az adott módon fenntartani?
- Egyetértesz-e az alábbi állítással: „*Andris menekül a saját életéből.*”

A közös megbeszélés konklúziója:

Az adott helyzetben megfordul a szereposztás: anyának kellene gondoskodnia Andrisról, de ez egyre gyakrabban fordítva történik meg, mivel anya az alkohol miatt képtelen belátni a felelősségét a fiával szemben. Andris olyan felelősséget vállal magára, amelyet nem neki kell viselnie. Számára a biztonságot egy valódi otthon jelentené, ez azonban csak a képzeletében teremthető meg. A képzeletben megteremtett otthont, ill. Dragonics kitalálását érthetjük úgy is, mint menekülési lehetőséget a megoldhatatlannak tűnő valódi probléma elől, de azt is látnunk kell, hogy Andrisnak egy olyan problémát kellene jól kezelnie, ami nem az ő problémája, tehát annak megoldásában nem is ő a kompetens személy. Andris jelen pillanatban – 10 éves fiúként – még tudja ezzel a képzeletvilággal kezelni a gondját, de ha „benne marad” ebben a világban, akkor felnőttként ez újabb veszélyekkel jár számára (kitaszítoottság, el nem fogadás stb.)

FOGLALKOZÁSVEZETŐI KÉRDÉSEK

- Ki a legfontosabb probléma (problémák) gazdája a megismert történetben?
- Mi Andris problémája, mi a muteré?
- Tisztában vannak-e a saját problémájukkal? Szembenéznek-e vele?
- Kell-e Andrisnak foglalkoznia a muter problémájával?

A kérdésekre adott válaszok summázata:

A történetben anya alkoholfüggősége a legnagyobb probléma, tulajdonképpen az összes többi szereplő saját problémája erre vezethető vissza. Andris egyik problémája a magányosság: mind az osztályban, mind a csonka családon belül, ennek „javítására” használja fel a képzeletét, amelyben megteremti egyrészt anya – számára felfoghatatlan – alkoholfüggésének mitikus magyarázatát (dzsinnek), másrészt teremt magának egy barátot Dragonics személyében. Andris másik problémája az a szégyenérzet, amelyet anyja viselkedése miatt érez, vagyis tkp. magára vállalja anyja felelősségét, részben átveszi a gondozó szerepét.

KISCSOPORTOS SZITUÁCIÓS JÁTÉK

Foglalkozásvezető: Az előbbi 5 csoportban dolgozva készítetek el egy-egy rövid jelenetet a következő kiinduló szituációra! (Minden csoport más szereplőt kap anya mellé.)

Kora reggel. A család már ébren. A konyhában épp senki sincs. Anya a hűtőszekrényhez lép, kinyitja az ajtaját. Döbenten tapasztalja, hogy nincs ott a szokásos helyén a vodkás üvege. Ekkor lép be a konyhába

- Andris
- Fater
- a nyaralóban jelen lévő Nagypapa
- anya legjobb barátnője
- a szomszéd.

Mi történik?

A felkészülést követően mutassák meg egymásnak a jeleneteket, majd foglalkozásvezetői irányítással – közvetlenül a megmutatott jelenet után – beszéljük meg az elkészült megoldásokat. *(A foglalkozás-vezető mindig irányítsa rá a figyelmet a jelenet hitelességére, ne engedje poénkodásba csúszni a jelenetet!)*

- Hasonlítsuk össze, hogyan viselkedik anya, amikor különböző státuszú személyekkel kerül konfliktusba a helyzet kapcsán!
- Milyen következtetéseket vonhatunk le azzal kapcsolatban, hogy anya miként tekint a saját problémájára?

A jelenetek megbeszélésének és az összehasonlításnak a végeredménye:

Anya mindegyik helyzetben hártja azt a felismerést, hogy neki gondja lenne az alkohollal. Lehetséges, hogy apa és Andris felé – akik nap mint nap találkoznak a problémájával – a viselkedése (nem talált üveg) már az agresszivitás felé tolódik el, felvillantva a számonkérés motívumát („Ti tettétek el!”). Nagyapa és a szomszéd esetében talán bagatellizálja a helyzetet, barátnője – akivel valószínűleg gyakrabban van együtt – esetében is az utóbbi a valószínűbb. Anya hártja, sőt tagadja, hogy neki gondjai lennének, talán még a személyes szabadságának védelmére is kel, hogy őt gyanúsítják vagy éppen ellene cselekszenek. Önmagának is hazudik az ivásról, másokat okol, hogy akadályozzák az ivásban.

FOGLALKOZÁSVEZETŐI NARRÁCIÓ ÉS KÉRDÉSEK

Foglalkozásvezető: A film iskolai jelenetéből és az előbbi szituációkból is kiderült, hogy anya nem ismeri el, hogy neki problémája lenne, az ivást nem tekinti annak. Szerintetek jelent-e problémát egy felnőtt ember számára, ha

- megiszik naponta egy deci vörösbort;
- megiszik naponta egy gyűszűnyi (kupica) pálinkát;
- megiszik naponta egy korsó sört?

(A kérdésekre a diákok minden valószínűség szerint azt válaszolják, ez nem jelentős mennyiség egy felnőtt ember számára, tehát semmi probléma ezzel.)

Az előbb említett bármelyik mennyiség – az alkoholfüggőséggel foglalkozó szakemberek megállapítása szerint – megfelel az egy hét alatt bevitt 14 alkoholegységnek, amely éppen azt a határt jelenti, ahol a szakemberek meghúzzák az alkoholfüggőség első határvonalát: ezzel már éppen beleesünk a szociális ivók kategóriájába. S innen már nagyon könnyen kerülhetünk át az ún.

kóros ivók csoportjába, majd az alkoholfüggők közé. Szerintetek hol lehet ennek az ördögi körnek az elejét venni? (*Az elején kell tudni nemet mondani.*)

A csoportosítást a kiosztott kartonlapon lévő ábra segítségével tegyük szemléletessé a diákok számára, miközben a narráció zajlik:¹

Foglalkozásvezető: Véleményetek szerint anya hol tart a látott történet alapján ebben a folyamatban? Segítségül nézzétek meg azt az ábrát, amelyet az előbb kapott kartonlap másik oldalán találtok. Szakemberek készítették az alkoholistává válás folyamatáról.²

Keressetek a folyamatábrában olyan mondatokat, amelyeket anyára érvényesnek tartotok a történet alapján!

¹ Az ábrán közölt információ forrása: <https://felepulok.hu/blog/13-az-alkoholizmus-fokozatai-hol-kezdodik-valojaban-az-alkoholbetegseg>

² Az ábra forrása: <https://www.kiutalaptivany.hu/news/az-alkoholizmus-betegseg-progresz-sziv-felfogasa-abra/>

Az ábra használata:

A foglalkozásvezető mutasson rá arra, hogy a bal oldali nyilak jelzik, hogy a függőség kialakulása hosszú, évekig tartó folyamat, és a kilábalás sem lehet gyors. Az ábrában több olyan mondat is található, amely anyára érvényes: reggeli ivás; titkolt ivások; megkönnyebbülés, ha iszik; teljes megbízhatatlanság; képtelen megbeszélni a problémáit; családi problémák; alacsonyabb társadalmi rendűekkel iszik; földrajzi szökési kísérletek stb.

Foglalkozásvezető: A történet és az ábra alapján mikor van esélye anyának arra, hogy az alkoholfüggésére gyógyulást találjon? Tud-e ebben valaki segíteni neki?

A lehetséges válaszok:

A legfontosabb a betegség belátása, a segítségkérés és elfogadni tudás mozzanata. Vagyis anya ellenére nem megy a dolog! Éppen ezért a társfüggők – apa, családtagok, gyerekek, munkahelyi kollégák stb., vagyis a teljes szociális környezet – is szenvednek és képtelenek segíteni addig, amíg a beteg belátása meg nem történt.

Foglalkozásvezető: És ki tud Andris segítségére lenni ebben a helyzetben? Vizsgáljuk meg ezt egy rövid kiscsoportos megbeszélés során, majd osszátok meg társaitokkal a megfigyeléseiteket! A lehetséges formák: ELBESZÉLÉS, TABLÓ (állóképek sorozata elbeszéléssel vagy képcímekkel), RÖVID JELENET.

(Ennek a problémának a felderítéséhez a foglalkozásvezető használhatja segédanyagként a kérdései összeállításához a mellékletek között található ábrát! – Az alkoholfüggők és a társfüggők)

KISCSOPORTOS MUNKA

A csoportok munkájának fókuszában álló személy vagy csoport:

A csoport szereplője	A foglalkozásvezető segítő, orientáló felvetései, kérdései
OSZTÁLY-TÁRSÁK	Mennyire látod hasznosnak az „együttérző megértés, belegondolás a másik helyzetébe” magatartást Andris segítségére? Miben nyilvánulna meg a barátkozások? Mi a helyzet az osztály „kemény magjával”? Hogyan viszonyulnának ők hozzád, ha Andrissal barátkoznál? Van-e bátorságod ehhez a lépéshez?
OSZTÁLY-FŐNÖK	Mivel tudna ő Andris helyzetén javítani? Szerintetek hogyan fogadná az osztály a „beavatkozását”? Mire lenne „képes” egy közös kirándulás? Hasznosnak gondolnátok-e, ha az osztályfőnök olyan közösen megoldandó feladatot ad a sz osztálynak, amelyhez éppen Andris tudására, képességére lesz szükség?
NAGYAPA	Megoldást jelentene-e Andris számára, ha nagyapa magához venné őt? Esélyt ad anyának, hogy szembenézzen a saját problémájával? Hogy gondolkodik nagyapa: azzal, hogy magához veszi a fiút, rádöbbenheti-e anyát a saját felelősségére?
GYÁMÜGYI ELŐADÓ	Milyen lehetőségei vannak a családsegítőknek, a gyámügynek ilyen helyzetekben? Mennyire gondoljátok hatékonyak azt az eljárást, ha Andrist kiemelik a családból?
PSZICHOLOGUS	Miben tudna segíteni Andrisnak? Andris „ügyében” szükségét érzitek-e, hogy a pszichológus Andris környezetéből másokat is bevonjon a munkájába? Ha igen, kiket?

A közös munka eredményének bemutatása után levonható következtetések:

A társfüggők (mindazok a személyek, akik valamilyen kapcsolatban a függő személy szociális környezetét alkotják) – így Andris is – bevonódnak abba a problémakörbe, amelynek valójában nem ők a gazdái. Felelősséget vállal olyan dologért, amelyért nem kellene, s ezzel magára vállal egy teljesen idegen szerepet, felcserélődik a gondoskodó – gondozott szerepköre, amelynek Andris természetesen nem tud megfelelni. Ennek a beismerésnek az elfedésére szolgál a képzeletbeli játék és társ felépítése.

Foglalkozásvezető: (összegez) A játékunkból valószínűleg kiderült, hogy az alkoholfüggőség nem egyszerű betegség. Hosszú idő alatt alakul ki, s a kilábalás sem könnyű és gyors. Ha lehetséges, akkor annak a folyamatnak a kiindulópontja és legfontosabb része, hogy a függő személy belássa beteg voltát, tudjon segítséget kérni, és képes legyen elfogadni azt. Minden más csak ezután következik...

Befejezésül játszunk el a gondolattal: mi lesz Andrissal 15 év múlva, amikor már 25 éves.

GONDOLATKÖVETÉS

Foglalkozásvezető: Andris a szobájában ül, a falon lévő sárkányos képre néz, amelyet ő festett annak idején az anyjának. A gondolatok kavarni kezdenek a fejében...

Egy perc alatt gondold át, milyen gondolatok születhetnek meg az agyában, és ragadd ki a számodra legfontosabb mondatot, jegyezd meg, majd amikor elindítjuk a kört, és sorban mindenki kimondja az Andris fejében megszülető gondolatot, tedd meg te is, amikor rád kerül a sor! Ügyeljetek arra, hogy semmilyen kommentárt ne fűzzetek az elhangzottakhoz – ezek mind Andris gondolatai.

A gondolatmondatok elhangzása után a foglalkozásvezető megköszöni, hogy részt vettek a közös játékban.

Felhasznált és felhasználható irodalom

Bryan, Jenny: Beszéljünk az alkoholról! Műszaki Könyvkiadó, Bp., 1998

Dr. Kapitány-Fövény Máté: Ezerarcú függőség. HVG Kiadó, Bp., 2019

Dr. Kapitány-Fövény Máté: Függőben (Az alkoholizmus lélektana).

HVG Kiadó, Bp., 2018

McMahon, John: Kiút az alkoholproblémából. Harmat Kiadó, Bp., 2014

Ne veszítsd el a fejed! 2. kiadás, Műszaki Könyvkiadó, Bp., 2000

Andris (Szedenics Dominik) és Jani (Papp Attila) a kisjátékfilmben

Kiadta a Pro Kultúra Sopron Nonprofit Kft. (Soproni Petőfi Színház) 2021-ben
Felelős kiadó a Pro Kultúra ügyvezető igazgatója

Készült: GB 2010 Kft., Sopron
Felelős vezető: Horváth Tamás